

A rádiótávíró kezdeti használata gyakorlatban.

A Japán flotta információs hálózata a Csuzimai ütközet során

Szabó Levente Gábor

Szegedi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar

Történettudományi Doktori Iskola

doktorandusz, levriker@gmail.com

A XIX. század során a távíró hihetetlen mértékben és gyorsasággal forradalmasította az információáramlás sebességét. Távíróhálózatok sokasága épült ki szerte a világon, viszont a rendszer teljes mértékben a kábelhálózatoktól függött, így a tengereket csak átszelni tudták ezzel a módszerrel, meghódítani nem. A XIX. század végén nagy változást hozott a Marconi által kifejlesztett vezeték nélküli rádiótávíró rendszer. Lényegében megszűnt a vezetékektől való függés. Ez lehetővé tette, hogy a hajók is összeköttetésben maradjanak a szárazfölddel és egymással is.

Bár kezdetben a Brit Királyi Haditengerészet érdeklődött kimagasló mértékben a technológia iránt, minden modern flottával rendelkező ország hamar felismerte ennek az új találmánynak a fontosságát és praktikusságát. A XX. század elejére lényegében az összes modern haditengerészet rendelkezett a rádiótávíró valamelyik fajtájával, a használatuk viszont országonként eltért. Elsőként a Japán Birodalmi Haditengerészet rendszeresítette minden 7000 tonna feletti vízkiszorítású hajón a rádiótávíró alkalmazását. Akiyama Saneyuki tengerészeti attasé már az 1897-ben zajlott Marconi amerikai demonstrációi alatt felismerte a jelentőségét, és a minisztériumnak írt memorandumában sürgette a technológia felhasználását. A japán haditengerészet büdzséjébe azonban nem fért bele a Marconi típusú távírók vásárlása, ezért saját módszerrel próbálták meg kiküszöbölni a hiányosságot. Shunkichi Kimura professor vezetésével fejlesztették ki saját távíró berendezésüket, amelyet 1901-ben sikeresen teszteltek 110km-es távolságban. Mindössze két év alatt a flotta nagy részét képesek voltak ellátni ezekkel a távírókkal.

Az 1904 és 1905 között zajló orosz-japán háború záróakordja a Csuzimai (Tshushima) ütközet volt, amely során a japán flotta döntő vereséget mért az oroszokéra, teljesen megsemmisítve azt. Tanulmányomban a Japán Birodalmi Haditengerészet által használt felderítési taktikákat szeretném bemutatni. A japán flotta a rádiótávíróból fakadó technológiai előny segítségével egy teljesen egyedi sakktáblaszerű elrendezésben kutatót az orosz flotta után. A gráfelmélet egy kezdetleges formáját felhasználva próbálta maximalizálni a flotta hatékonyságát, elérve így, hogy a több mint 100 hajóból álló japán flotta egyszerre hatékonyan kutathasson az orosz flotta után, és legyen harckész állapotban bárhol is találják meg azt.